

การศึกษาลักษณะดินเพื่อการใช้ระบบการขีมิในการกำจัดน้ำเสีย

นาย ส้มคักดี พิทักษานูรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-587-1

009861

i17786A62

A STUDY OF SOIL CHARACTERISTICS FOR SEEPAGE SYSTEM
FOR WASTEWATER DISPOSAL

Mr. Somsak Pitaksanurat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering
Department of Sanitary Engineering
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-587-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาลักษณะดินเพื่อการใช้ระบบการขีมิในการกำจัดน้ำเสีย

โดย

นาย สัมศักดิ์ พิทักษานุรัตน์

ภาควิชา

วิศวกรรมสุขาภิบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สวัสดิ์ ธรรมิกรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระ เกรอต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วงศ์พันธ์ ลิ้มปเสนีย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาลักษณะดินเพื่อการใช้ระบบการขีมิในการกำจัดน้ำเสีย
ชื่อนิสิต นาย ส้มศักดิ์ พิทักษานุรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์
ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาถึงลักษณะต่าง ๆ ของดินที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการใช้ระบบขีมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถให้น้ำขีมิผ่านของดิน ซึ่งได้ทำการทดสอบหาอัตราการขีมิของดินประเภทต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของความสามารถให้น้ำขีมิผ่าน นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาข้อมูลลักษณะดินจากรายงานการสำรวจดิน ประกอบกับแผนที่ดิน ซึ่งจัดทำโดยกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินศักยภาพขั้นต้นของดิน ถึงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบขีมิในพื้นที่เขตต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาถึงการประยุกต์ใช้ระบบขีมิ ดินเนื้อหยาบมีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ดินเนื้อปานกลาง ส่วนดินเหนียวหรือดินเนื้อละเอียดนั้นมีความเหมาะสมต่อการใช้ระบบขีมิน้อยที่สุด และไม่เหมาะสมต่อการใช้ระบบขีมิเลย ในกรณีของดินที่เป็นดินเหนียวจัด

จากการศึกษา เอกสารข้อมูลลักษณะดินจากรายงานการสำรวจดินประกอบกับแผนที่ดิน พบว่ามีข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการใช้ระบบขีมิเพียงพอต่อการนำมาใช้ประเมินศักยภาพขั้นต้นของดิน ทำให้สามารถทราบถึงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบขีมิของพื้นที่เขตต่าง ๆ ที่ทำการศึกษา และสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์กับพื้นที่เขตอื่น ๆ ที่มีลักษณะดินต่างกันไปได้อีกด้วย

๑

Thesis Title	A Study of Soil Characteristics for Seepage System for Wastewater Disposal
Name	Mr. Somsak Pitaksanurat
Thesis Advisor	Associate Professor Thongchai Panswad Ph.D.
Department	Sanitary Enginerring
Academic Year	1983

ABSTRACT

This research aims to study various soil characteristics essential for usages of percolative systems, particularly, the soil percolative capacity. Using percolation test of various soil types, the percolation rates of different soils were compared. Data from soil survey reports and soil maps as well as other characteristics were studied to evaluate the potential for seepage system in various areas.

Considering the application of the seepage system, coarse-textured soils are the most appropriate type. Medium-textured soils and clay or fine-textured soils are next in that order while the very clayey soil is not suitable for the purpose.

From the study of existing soil survey reports and soil maps it was founded that the present information regarding factors affecting the seepage capacity are sufficient for the evaluation of the soil percolative potential. This demonstrated the appropriation of seepage system for different studied areas. The conclusion can be applied to other area with different soil properties.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นคำแนะนำ และความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้ทำวิทยานิพนธ์รู้สึกสำนึกในความกรุณาและขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้ทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ความเอื้อเฟื้อเป็นอย่างดียิ่ง สำหรับเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการปฐพีวิทยา ภาควิชาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำในการทดลองเป็นอย่างดี

และขอขอบคุณ คุณธเรศ ศิริสถิตย์ คุณเลื้อยย์ ครูทน้อย คุณกมล ประเทืองผลและเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างมาก ทั้งงานทดลองในภาคสนามและการจัดทำรูปเล่ม

ท้ายสุดนี้ ความดีและประโยชน์ทั้งหลายอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่ พ่อ แม่ อากานตา พัทธษานูรัตน์ และครูอาจารย์ ผู้ให้การส่งเสริมและอบรมศึกษาแก่ผู้ทำวิทยานิพนธ์

สมศักดิ์ พัทธษานูรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปประกอบ	ฎ
คำศัพท์	ฒ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 จุดประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
2. ทฤษฎี	3
2.1 ลักษณะของระบบซีมในดิน	3
2.1.1 ระบบร่องซีมและพื้นซีม	3
2.1.2 ระบบบ่อซีม	10
2.1.3 ระบบพูนดิน	13
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดิน	17
2.2.1 สมบัติฟิสิกส์บางประการของดิน	17
2.2.1.1 เนื้อดิน	18
2.2.1.2 สีของดิน	30
2.2.1.3 โครงสร้างดิน	31
2.2.2 ความสามารถให้น้ำซีมผ่าน	34
2.2.3 จุลชีววิทยาของดิน	37

2.3	ระบบการทำงานของดินในการกำจัดน้ำโร้โครก	41
2.3.1	กลไกการบำบัดทางกายภาพ	41
2.3.2	กลไกการบำบัดทางเคมี	41
2.3.3	กลไกการบำบัดทางชีวภาพ	42
2.3.4	การกำจัดชีวสสารและสสารเคมี	42
2.4	การอุดตันของดิน	46
2.4.1	ปลั๊ยทางกายภาพ	46
2.4.2	ปลั๊ยทางเคมี	47
2.4.3	ปลั๊ยทางชีวภาพ	47
2.5	การแก้ไขการอุดตันของดิน	47
3.	วิธีการศึกษาวิจัย	49
3.1	การศึกษาข้อมูลและเอกสาร	49
3.2	การทดลอง	49
3.3	การทดสอบหาอัตราการซึม	50
4.	ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	62
4.1	ผลการศึกษาเอกสารข้อมูลของจังหวัดเพชรบุรี	62
4.1.1	ที่ตั้งและอาณาเขต	62
4.1.2	การแบ่งเขตปกครอง	64
4.1.3	ลักษณะทางภูมิศาสตร์และภูมิประเทศ	64
4.1.4	ธรณีสัณฐานและวัตฤตต้นกำเนิดดิน	65
4.1.5	การจัดแบ่งชั้นลักษณะดิน	69
4.2	ผลการทดสอบ	80
4.2.1	ผลการวิเคราะห์จำแนกประเภทดิน	80
4.2.2	ผลการทดสอบหาอัตราการซึม	83
4.2.3	ความสัมพันธ์ของเนื้อดินกับอัตราการซึม	86
4.2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างเวลากับระดับน้ำที่ลดลง	87

บทที่

หน้า

4.3	การจำแนกความเหมาะสมลุ่มของดิน	103
4.3.1	การจำแนกความเหมาะสมลุ่มของดินสำหรับการใช้ระบบซีม ในดิน	103
4.3.2	การจำแนกความเหมาะสมลุ่มของดินสำหรับการใช้ระบบซีม แบบต่าง ๆ	111
4.3.3	การจำแนกความเหมาะสมลุ่มของดินสำหรับการใช้ระบบซีม ในพื้นที่เขตอื่น ๆ	115
5.	สรุปและข้อเสนอแนะ	131
5.1	สรุปผลการศึกษา	131
5.1.1	สภาพภูมิประเทศและประเภทดินในจังหวัดเพชรบุรี	131
5.1.2	ลักษณะของเนื้อดิน	132
5.1.3	ความสามารถให้น้ำซีมผ่านของดินประเภทต่าง ๆ	132
5.1.4	ความเหมาะสมลุ่มของดินสำหรับการใช้ระบบซีมในดิน	133
5.1.5	การประยุกต์ข้อมูลดินสำหรับการจำแนกความเหมาะสมลุ่ม ของดินในพื้นที่เขตอื่น ๆ	134
5.2	ข้อเสนอแนะ	135
	เอกสารอ้างอิง	136
ภาคผนวก ก.	สำเนาการสำรวจและการจำแนกดิน	140
ข.	ข้อมูลดินจังหวัดเพชรบุรี	174
ค.	ข้อมูลการทดสอบหาอัตราการใช้ซีม	187
ง.	ลักษณะดินในจังหวัดสระบุรี, นครนายก, และจันทบุรี	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	7
2.2	9
2.3	13
2.4	20
2.5	23
2.6	35
3.1	60
4.1	64
4.2	70
4.3	71
4.4	74
4.5	77
4.6	81
4.7	82
4.8	83
4.9	84
4.10	87
4.11	88
4.12	89
4.13	90
4.14	91

ตารางที่

หน้า

4.15	สรุปข้อมูลการทดสอบหาอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 5 (ดินร่วนปนทรายแห้ง)	92
4.16	สรุปข้อมูลการทดสอบหาอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 6 (ดินร่วนปนทราย) .	93
4.17	สรุปข้อมูลการทดสอบหาอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 7 (ดินทรายร่วน) .	94
4.18	การกำหนดสัญลักษณ์ของดินจำแนกตามความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมในดิน	104
4.19	จำแนกความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมในดินของดินจังหวัดเพชรบุรี .	106
4.20	พื้นที่ความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมในดิน	108
4.21	ข้อกำหนดสำหรับการเลือกใช้ระบบซีมแบบต่าง ๆ	111
4.22	จำแนกความเหมาะสมของพื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรีสำหรับการใช้ระบบซีมแบบต่าง ๆ	113
4.23	จำแนกความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมของดินจังหวัดสระบุรี . .	116
4.24	จำแนกความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมของดินจังหวัดนครนายก . .	121
4.25	จำแนกความเหมาะสมของดินสำหรับการใช้ระบบซีมของดินจังหวัดจันทบุรี . .	123
ค.1	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 1 (ดินเหนียว)	188
ค.2	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 2 (ดินเหนียวปนทรายแห้ง)	191
ค.3	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 3 (ดินร่วนเหนียวปนทรายแห้ง)	194
ค.4	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 4 (ดินร่วนเหนียวปนทราย)	197
ค.5	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 5 (ดินร่วนปนทรายแห้ง)	200
ค.6	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 6 (ดินร่วนปนทราย) . .	203
ค.7	ข้อมูลการทดสอบอัตราการซึมของดิน กลุ่มที่ 7 (ดินทรายร่วน) . .	206

ตารางที่

๘

หน้า

๑.1	ลักษณะดินในจังหวัดสระบุรี	208
๑.2	ลักษณะดินในจังหวัดนครนายก	209
๑.3	ลักษณะดินในจังหวัดจันทบุรี	210

สารบัญรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
2.1 ลักษณะของระบบร่องซีม	5
2.2 ลักษณะของระบบพื้นซีม	6
2.3 ลักษณะทั่วไปของบ่อซีม	11
2.4 ลักษณะของระบบพุนดิน	15
2.5 รายละเอียดของระบบพุนดิน	16
2.6 ใตอะแกรมสามเหลี่ยมมาตรฐานเพื่อการจำแนกประเภทเนื้อดิน	22
2.7 การเปลี่ยนแปลงของเนื้อดินตามความลึกของหน้าตัดดิน	29
2.8 ประเภทโครงสร้างดิน, ตำแหน่งที่เกิดและการไหลของน้ำ	32
2.9 แสดงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างดิน	33
2.10 หน้าตัดดินแสดงอัตราส่วนของปริมาณช่องว่างขนาดใหญ่และช่องว่างขนาดเล็กและความสามารถให้น้ำซีมผ่าน	36
3.1 ล้วนเจาะดิน	51
3.2 สายวัด	52
3.3 แท่งวัดระดับ	52
3.4 ขาหยั่ง	53
3.5 การเตรียมหลุมทดสอบ	55
3.6 ลักษณะหลุมทดสอบ	55
3.7 ใส่กรวดหยาบลงกันหลุม	56
3.8 ตรวจสอบระดับของกรวดหยาบ	56
3.9 การเติมน้ำลงในหลุม	58
3.10 เครื่องมือวัดหาอัตราการซีม	58
3.11 กลุ่มของหลุมทดสอบ	59
3.12 อ่านค่าระดับจากแท่งวัดระดับ	59
3.13 แผนผังการศึกษาวิจัย	60

รูปที่

หน้า

4.1	แผนที่จังหวัดเพชรบุรี	63
4.2	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศกับดินชุดต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี . .	68
4.3	แผนที่ดินจังหวัดเพชรบุรีแสดงประเภทดิน	76
4.4	แผนที่จังหวัดเพชรบุรีแสดงชั้นความสามารถในน้ำซึมผ่าน	79
4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์อนุภาคดินเหนียวกับอัตราการซึม . . .	85
4.6	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 1 (ดินเหนียว) เปรียบเทียบระหว่างตัวอย่างที่ 1.1, 1.2, 1.3	95
4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 2 (ดินเหนียว ปนทรายแป้ง) เปรียบเทียบระหว่างตัวอย่างที่ 2.1, 2.2, 2.3 . .	96
4.8	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 3 (ดินร่วน เหนียวปนทรายแป้ง) เปรียบเทียบระหว่างดิน ตัวอย่างที่ 3.1, 3.2, 3.3	97
4.9	ความสัมพันธ์ของระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 4 (ดินร่วนเหนียว ปนทราย) เปรียบเทียบระหว่างตัวอย่างที่ 4.1, 4.2, 4.3	98
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 5 (ดินร่วนปน ทรายแป้ง) เปรียบเทียบระหว่างดินตัวอย่างที่ 5.1, 5.2, 5.3	99
4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 6 (ดินร่วนปน ทราย) เปรียบเทียบระหว่างตัวอย่างที่ 6.1, 6.2, 6.3	100
4.12	ความสัมพันธ์ของระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดิน กลุ่มที่ 7 (ดินทรายร่วน) .	101
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่ลดลงกับเวลาของดินทั้ง 7 ประเภท . . .	102
4.14	แผนที่ดินแสดงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบซีมของดิน จังหวัดเพชรบุรี .	110
4.15	แผนที่ดินแสดงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบซีมของดิน จังหวัดสระบุรี .	126
4.16	แผนที่ดินแสดงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบซีมของดิน จังหวัดนครนายก .	128
4.17	แผนที่ดินแสดงความเหมาะสมสำหรับการใช้ระบบซีมของดิน จังหวัดจันทบุรี .	129
ก.1	ตัวอย่างหน้าตัดดินซึ่งแสดงชั้นดินต่าง ๆ ทุกชนิด	147
ก.2	แสดงการแบ่งภาคดินในประเทศ	173

คำศัพท์

กลุ่มดิน	great group, great soil group
กลุ่มอนุภาคดิน	soil separate
ก้อนโครงสร้างดิน	aggregate, ped
ก้อนดิน	ped
การกัดกร่อน	erosion
การเกาะยึดกันเอง	cohesion
การเกาะยึดกับสารอื่น	adhesion
การเกิดก้อนกลม	granulation
การแขวนลอย	suspension
การจำแนกดิน	soil classification
การดูดติดผิว	adsorption
การดูดซึม	absorption
การตรึงไนโตรเจน	nitrogen fixation
การผุพังอยู่กับที่, การผุพังละลายตัว	weathering
การไหลซึม	percolation
ขบวนการเปลี่ยนเป็นไนเตรต	nitrification
ขบวนการเปลี่ยนรูปไนเตรตเป็นแก๊ส	denitrification
เข้ม	dark (soil colour)
เข้มมาก	very dark (soil colour)
เขียวมะกอก	olive (soil colour)

คาบสมุทร	peninsula
คำบรรยายหน้าตัดของดิน	soil profile description
โครงสร้างแบบก้อนเหลี่ยม	blocky structure
โครงสร้างแบบเม็ดกลม	granular structure
โครงสร้างแบบเป็นแผ่น	platy structure
โครงสร้างแบบกลุ่มก้อน	massive structure
โครงสร้างแบบแท่งวัตถุ	prismatic structure
โครงสร้างแบบเม็ดเดี่ยว	single grain
ความหยาบ	coarseness
จุลินทรีย์ดิน	soil microorganism
จุดประ	mottle
ชั้นดิน	horizon (soil)
ชั้นดินดาน	pans
ชั้นดินในสภาพแช่ขัง	gley horizon
ชั้นละลุ่ม	illuvial horizon
ชุดดิน	soil series
ช่องว่าง	pore space
ดินเนื้อละเอียด	fine-textured soil
ดินบน	soil surface, top soil
ดินผสม	soil complex
ดินร่วน	loam
ดินร่วนปนดินเหนียว	clay loam
ดินร่วนปนทราย	sandy loam
ดินร่วนปนทรายแป้ง	silt loam
ดินร่วนเหนียวปนทราย	sandy clay loam

ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง	silty clay loam
ดินล่าง	subsoil
ดินสัมพันธ์	soil association
ดินเหนียว	clay
ดินเหนียวจัด	heavy clay
ดินเหนียวปนทราย	sandy clay
ดินเหนียวปนทรายแป้ง	silty clay
ดินทราย	sandy
ดินทรายปนดินร่วน	loamy sand
ดินร่วนปนทราย	sandy loam
ตะกอนชายหาด	beach deposit
ตะกอนน้ำกร่อย	brackish deposit
ตะกอนน้ำทะเล	marine deposit
ตะพัก	terrace
ตะพักลำนน้ำระดับต่ำ	low terrace
ตะพักลำนน้ำระดับสูง	high terrace
ทราย	sand
ทรายแป้ง	silt
ที่ราบน้ำท่วมถึง	flood plain
ที่ราบเรียบ	flat, level
ที่ราบสูง	plateau
ที่ลุ่มต่ำชายทะเล	tidal swamp
ที่ลุ่มราบน้ำขัง	tidal flat
ที่ลุ่มราบน้ำขึ้นถึง	tidal marsh
ท่อกระจายน้ำ	perforated distribution pipe

เนินตะกอนรูปพัด	alluvial fan
เนื้อดิน	soil texture
เนื้อดินปานกลาง	medium textured soil
เนื้อดินละเอียดปานกลาง (ค่อนข้างละเอียด)	moderately fine textured
เนื้อดินหยาบปานกลาง (ค่อนข้างหยาบ)	moderately coarse textured
เนื้อดินละเอียด	fine textured
เนื้อดินละเอียดที่เป็นดินเหนียวจัด	very fine clayey
เนื้อดินหยาบ	coarse textured
บรรทัดฐาน	criteria
บ่อซึม	seepage pit
ปฐพีวิทยา	pedology
ประเภทเนื้อดิน	textural class
ปัจจัย	factor
ปูนมาร์ล	marl
พื้นผิวที่เหลื่อค้างจากการกัดกร่อน	erosion surface
พรุน	porous
พืชขนาดเล็ก	micro flora
พืชในดิน	soil flora
ระดับน้ำใต้ดิน	ground water level
ระบบซึมในดิน	soil absorption system
ระบบร่องซึม	trench system
ระบบพื้นซึม	bed system

วัตถุน้ำพา ตะกอนลำน้ำ	alluvium
วัตถุตกค้าง	sedentary material
วัตถุดิบกำเนิด	parent material
คิลาแลง	laterite
สันดินริมน้ำเก่า	old river levee
สันดิน	levee
สันทราย	sand dune
สันหาด	beach ridge
สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด	undulating
หน่วยแผนที่ดิน	mapping unit
หน้าตัดดิน	soil profile
หาดทราย	sandy beach
หินกรวดมน	conglomerate
หินกรวดเหลี่ยม	breccia
หินแกรนิต	granite
หินควอตไซต์	quartzite
หินชนวน	slate
หินซิลต์	schist
หินหาดเชิงเขา หินดินดานเชิงเขา	colluvium
หินดาน, หินพื้น	bed rock
หินดินดาน	shale
หินทรายแป้ง	silt stone
หินไนซี	gnesis
หินปูน	limestone
หินมนใหญ่	boulder

อนุภาคของดิน

soil particle

อนุภาคปฐมภูมิ

primary particle

อนุภาคทุติยภูมิ

secondary particle

อัตราการซึม

percolation rate